

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : **EMANOIL DAN**

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : **I. S. CODREANU**

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
6 luni 22,50
3 luni 11,25
Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEL, 5
Lângă Palatul Justiției
= TELEFON 16/98 =

D-l Tanoviceanu roagă să nu i se mai trimită direct hotărâri pentru adnotare, fiindcă aceste adnotări deși folositoare, însă au început să-i răpească prea mult timp, împiedecându-l dela alte lucrări. Hotărârile cele mai importante penale, trimise «Curierului Judiciar», vor fi comunicate d-lui Tanoviceanu, care intrucât îi va permite timpul le va adnotă, atunci când ele sunt definitive.

Redacția

SUMAR

— Circumstanțele atenuante în parlament de d-l profesor I. Tanoviceanu;

— Probleme sociale: Legea măsurilor excepționale de d-l judecător Traian R. Scriban.

JURISPRUDENȚĂ

— Curtea de apel-București s. IV: *Maiorul D. Merișescu cu Ministerul de război* (Un ofițer ce se crede trecut în mod ilegal la rezervă pentru limita de vârstă, nu poate intenta acțiune în daune, direct la Curtea de apel, contra Ministerului de război, mai înainte de a se fi adresat Curții de casație s. III, ca contencios administrativ, pentru a se pronunța asupra acelei pretinse ilegalități a decretului de trecere la rezervă), însoțită de rezumatul de concluziuni puse de d-l avocat *Karacaș* din partea Ministerului de război;

— Trib. Brăila s. I: *Tudor Trifănescu ș. a. cu Tânase I. Dalamă* (Despre elementele constitutive ale delictului de fals prin supozițiune de persoane și alterare de declarațiuni într'un act autentic, comis de un particular).

Rezumatele Jurisprudenței Curții noastre de casație

— *Cas. s. I:* Mandat tacit. — Bani depuși de soț la Casa de depuneri pe contul și la dispoziția soției. — Interpretarea declarațiilor de depunere. — Stabilirea de către instanța de fond, că soția a dat un mandat tacit soțului. — Apreciere suverană.

— *Cas. s. II:* Hotărâri. — Corectarea unei rezoluțiuni. — Neaplicarea art. 119 pr. civilă. — Suspendarea executărei. — Admitere. — Cauțiune. — Art. 68 din legea Curții de casație.

— *Cas. s. III:* Vindere-cumpărare comercială. — Nepredarea mărfii vândute. — Cumpărare în compt. — Termenul în care trebuie a se efectua această operațiune. — Art. 68 c. comercial.

Circumstanțele atenuante în parlament

Este de necrezut cât de mare este ignoranța parlamentelor în materie de legiferatiune, deși parlamentele au misiune de a legifera și sunt numite chiar corpuri legiuitoare. Absorbiți cu luptele politice, nu numai legiuitorii improvizați care nu cunosc nici cele mai elementare principii de legiferare, dar chiar distinși juriști, săvâr-

șesc adevărate atentate în contra principiilor științei dreptului.

Un exemplu tipic a fost discuțiunea din parlament asupra circumstanțelor atenuante.

Am fost unul din cei dintâi care am susținut că trebuie a se pedepsi acaparatorii și monopolizatorii obiectelor de prima necesitate. Într'un articol publicat în No. 58 din 20 Sept. 1915, al acestei revste, noi am scris aceste cuvinte:

«Legiuitorul a desființat cu desăvârșire crima veche de monopol, și el, partizan convins al principiului *laissez faire laissez passer*, a consfințit și principiul libertății . . . de a jefui!

«Și vă puteți inchipui dacă într'o țară orientală, ca a noastră, lumea a știut să se folosească de această libertate. Cum am spus-o și altă dată, bandiții de codru au disparut, a încercat Pantelimon să reinvie această meserie demodată, dar cu toată valoarea lui n'a isbutit nici el, cum nu isbutise înaintea lui nici Licinschi, Sdrelea, Mărunțelu și atâți alții. În schimb s'au înmulțit considerabil bandiții din orașe sub diferite forme, și deci este mai greu să se apere cineva, fiindcă legea îi ocrotește».

Se vede dar că nu suntem prietinel or ocozitorul bandiților acaparatori, și, dacă s'ar edictă pedeapsă oricât de aspră, cu condițiune ca ei să nu fie trimiși la jurați, unde ar merge la o achitare sigură, nu vom avea nimic de obiectat.

Dar suprimarea circumstanțelor atenuante relativ la acaparatori nu o putem aproba, deși se pare că această dispozițiune ar avea de scop să înăsprească pedeapsa.

Care a fost motivul pentru care s'au introdus circumstanțele atenuante în legislațiune? Voit'a legiuitorii numai să micșoreze pedepsele? Dacă ar fi acesta unicul motiv al circumstanțelor atenuante, am fi alătura cu aceia care cer suprimarea lor, fiindcă părerea noastră este că legislațiunea penală română, n'are trebuință de indulcirea, în starea în care se află, ci de înăsprire.

Dar circumstanțele atenuante au un alt scop mai folositor societății, și mai supărător pentru infractor, acela de a evita achitările, în cazul când

udecătorul consideră pedeapsa ca prea aspră în raport cu fapta.

Cine oare nu știe că, decâteori jurații socotesc pedeapsa prea aspră în raport cu fapta, dâșii preferă să aducă un verdict negativ? Acest lucru care se petrece aproape în mod constant la jurați, se întâmplă mai rar, dar se întâmplă și la judecătorii profesioniști.

Și s'ar întâmpla și mai des, dacă afacerile în care judecătorii n'ar avea drept să scadă pedeapsa la o simplă amendă corecțională, n'ar fi de o raritate nespusă, cel mult 5⁰/₀.

E elementar lucru că circumstanțele atenuante contribuie foarte mult ca să evite achitările, și că, un minimum ridicat provoacă foarte multe achitări.

De aceia codicele penal olandez, care este ultima expresiune a științei în această privință, a suprimat cu desăvârșire minimum pedepselor, prevăzând numai pedeapsa maximă, așa că orice infracțiune poate să fie pedepsită, din cauza împrejurărilor, cu o simplă amendă.

Oricum ar fi însă, fie că se va admite sistemul olandez al suprimării minimumului, fie că s'ar admite sistemul francez, și putem zice european, al circumstanțelor atenuante, un lucru este sigur că, sistemul restricțiunii în privința minimumului este o aberațiune, care ar fi fost de dorit să nu se mai repete în parlamentul nostru în anul de grație 1916!

Pedepsele fixe, sau chiar cele restrânse prin un minimum ridicat, sunt condamnate de știință în mod definitiv. Vorbind de codicele penal al revoluțiunii, Carrara, care nu este un partizan al circumstanțelor atenuante, observă cu drept cuvânt că acest sistem care luă orice arbitrar al judecătorului, a fost o tristă încercare¹⁾. Și tot Carrara referindu-se la codicele penal bavarez din 1861, zice că acest codice trebuie lăudat fiindcă lasă o mai largă putere de apreciere judecătorului. Iar drept concluziune Carrara zice: «Azi se consideră ca un progres puterea de apreciere a judecătorului, pe când 80 ani în urmă se considera ca un progres de a-i lua acest arbitrar»²⁾.

De aceia este foarte regretabil că, o lege atât de importantă, cel puțin în împrejurările actuale, a fost făcută cu atâta nesocotire a principiului modern al individualizării pedepsii.

Ca argument s'a invocat numai împrejurarea că fapta acaparării este odioasă, și trebuie pedepsită aspru.

Nu se poate un argument mai lipsit de valoare,

căci după cum a răspuns cu drept cuvânt un deputat, sunt o mulțime de infracțiuni cu mult mai odioase și totuși circumstanțele atenuante nu sunt suprimate relativ la acele infracțiuni. În acest sens noi vom observa, că e straniu ca circumstanțele atenuante să fie admisibile în caz de parintucidere, de pruncucidere și de trădare de țară, și să nu fie admisibile în materie de delict de acaparare. Putem să fim oricât vrăjmași acaparatorilor, nu trebuie însă să exagerăm gravitatea acestui delict.

De altmintrelea este o regulă elementară de legislațiune penală, că, legile penale speciale nu trebuie să înfrângă regulile generale ale codicelui penal, fiindcă legiuitorul special nu este mai competent decât legiuitorul general penal.

Și ceia ce este mai trist, este că doi juriști, dintre care unul foarte competent în cestiunile penale, au făcut să se voteze această criticabilă dispozițiune. Nimeni nu s'ar fi așteptat că un jurist distins prin inteligența și cunoștințele sale ca d. C. Cernescu, să vină să susțină o astfel de mare erezie științifică. Probabil însă că dânsul a voit să îndeplinească cuvintele lui Isus: dați cesarului ce este al cesarului și lui Dumnezeu ce-i al lui Dumnezeu. Fiind la cameră s'a purtat ca un bun deputat de majoritate, după cum și la palatul de justiție se poartă ca un bun coleg și distins avocat!

Aceasta e de sigur o circumstanță atenuantă care micșorează vina, dar vina totuși rămâne. Și cum d-l Cernescu este contra circumstanțelor atenuante, nici chiar această ușurare nu-i s'ar conveni.

I. TANOVICEANU

Probleme sociale

Legea măsurilor excepționale

Specula în orașul Herța a ajuns ne mai pomenită, un jaf al populației sărace în toată puterea cuvântului, negustorimea — lăsată în pace de administrație — a pus ghiara de vultur în spatele celor nevoiași și îi jupoae după gust.

Pâinea calitatea I-a (care în orașele mari e de a II-a) se vinde cu 50 bani kilogramul, ca în nicio parte a țării, zaharul cu 2 fr. 40 b. și săpunul cu 3 fr.... — Cu cerealele jaful e înfiorător, întâlnești la fiecare pas oameni scârboși care-și freacă mâinele cu satisfacție, amintindu-ți de Pantelimon.

Judecătorul de ocol rural, chiar și atunci când judecătoria e instalată în comune urbane nereședințe de județ, are exercițiul poliției judiciare, putând trimite în judecată pe infractori.

¹⁾ Carrara Programma del corso di diritto criminale § 887.

²⁾ Carrara: op cit. § 758 în notă.

Are dreptul de a instrumenta în materie de crimă, delikte și contravențiuni.

Legea măsurilor excepționale dă dreptul membrilor parchetului să facă perchezițiuni și să deie în judecată. Acest drept îl are și judecătorul de ocol din comunele rurale și cele urbane nereședințe, fiindcă în aceste comuni nu există judecători de instrucție, procurori, comisari, etc., ei, un primar și subcomisar care — nu vorbesc de Herța — se poate să fie nepregătit, sau, să nu voiască a satisface interesele sociale.

Dreptul acesta al judecătorului de ocol, rezultă din combinarea articolelor din lege și el e evident.

De altfel, chestia aceasta s'a scris în *Curierul Judiciar* No. 45/913.

Magistratul, care e ultima expresie a cinstei și demnității omeniești, poate stârpi răul de la rădăcină, tăind în carne vie acolo unde găsește abuz și necinste.

Eu am dat în judecată pe un comerciant care, sub ochii mei, vindea zaharul cu 2 fr. 40 kilogramul.

Ministerul de industrie și comerț a trimis procesul meu verbal primarului, spre a dispune el darea în judecată. Cu alte cuvinte, m'a pus sub cenzura primarului (!!??) sau, d-l Ministru crede că judecătorul de ocol n'are dreptul de a instrumenta în această materie!?

Nu discut modul de procedare a Ministerului, fiindcă eu sunt obligat ca, acolo unde văd o infracțiune, să instrumentez, în specie, să dresz proces-verbal, să-l trimit Ministerului și, ce urmează mai departe nu mă importă.

Vorbesc însă în numele intereselor sociale, în numele populației sărace, rămasă în suferință de pe urma războiului european, care trebuie ocrotită.

Din acest punct de vedere, declar că legea măsurilor excepționale, ca or ce lege făcută la repezeală, n'a dat roadele care au fost în vederea legiuitorului.

Ea păcătuiește că nu vorbește nimic de judecătorul de ocol din comunele rurale și urbane nereședințe, unde, dacă organele administrative de control ar lăsa de dorit, el va fi granitul de care se vor spulbera toate tendințele de pungășie.

Cele ce văd în Herța, constituiesc fapte monstruoase, abuzul e înfiorător, lăcomia negustorilor e deslănțuită cu o furie de uragan, biciuind cele mai elementare noțiuni de morală și idei de altruism.

Atât. Acei care doresc binele societății și pot să facă ceva, să facă.

TRAIAN ROMULUS SCRIBAN

Judecătorul ocolului Herța

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența dela 3 Februarie 1916

Președenția D-lui M. GR. CIOCÂRDIA, Președinte

Decizia civilă No. 29¹⁾

Maiorul D. Merișescu cu Ministerul de Răsboi

Dacă un ofițer, ce se crede trecut în mod ilegal la rezervă pentru limita de vârstă, poate intenta acțiune în daune, direct la Curtea de apel, contra Ministerului de Răsboi, mai înainte de a se fi adresat Curții de casație s. III, ca contencios administrativ, pentru a se pronunța asupra acelei preținse ilegalități a decretului de trecere la rezervă? — Inadmisibilitate. — (Art. 5 § III, lit. f și g și 33 al. 6 din legea Curții de casație).

Ofițerii ce pretind a fi trecuți în mod ilegal în rezervă din oficiu pentru limită de vârstă, din cauză că nu au fost înaintați la timp, nu se pot adresa cu acțiune în daune contra Ministerului de război, direct la Curtea de apel, potrivit art. 33 din legea de organizare a Inaltei Curți de casație, deoarece discuțiunea unei asemenea acțiuni se bazează pe preținsa ilegalitate a decretului de trecere la rezervă, iar acest fapt (al decretării trecerei la rezervă) constituind un act administrativ de autoritate, urmează, potrivit art. 5 § III lit. f. și g. din sus zisa lege, să fie mai întâi examinat de către acea Inaltă Curte s. III, (contenciosul administrativ) dacă este sau nu ilegal, militarii, conform acestui din urmă text, neputându-se plânge la Inalta Curte decât numai în privința unor asemenea decrete și numai pentru cuantumul pensiunii și, rămânând ca numai în urma constatării ilegalității actului să poată cere și daune conform menționatului art. 33.

Curtea,

Având în vedere acțiunea introdusă de către Maiorul D. Merișescu contra Ministerului de Răsboi, ce are de obiect condamnarea acestuia la plata sumei de 122146 lei daune reprezentând solda și indemnizațiunile ce i se cuvin pe grad și timp de serviciu, pentru motivul că de către sus zisa administrațiune a fost pus în retragere înainte de timp, deoarece fiind propus la înaintare pentru gradul de Lt-colonel de către organele legale respective, cu călcarea legii de înaintare a ofițerilor, n'a fost înaintat așa cum pretinde că era dreptul său, așa că apucându-l limita de vârstă de 54 ani a gradului în care se afla de Maior, i s'a regulat pensiunea în acest grad, și care ar fi fost regulată la 56 ani în gradul imediat superior, de ar fi fost înaintat la timp, conform art. 18 din legea poziției ofițerilor;

Considerând că, în prealabil, Ministerul de Răsboi invoacă neregularitatea acestei acțiuni, pentru motivul că chiar de ar intra în cadrul cesțiunilor contenciosului administrativ, aceste afaceri sunt date în competența secțiunii III a Inaltei Curți de casație, potrivit art. 5, § III, lit. f și g din legea ce guvernează această înaltă instanță;

Considerând că, din principiile introduse de legea în vigoare privitoare la contenciosul administrativ, reese că atacul particularilor contra actelor administrative de autoritate făcute cu călcarea legilor, s'a dat în competența secțiunii III a Inaltei Curți de casație, restrângându-se în mod formal, pe cale de excepțiune, pentru militari, dreptul de atac contra actelor autorităților militare numai în privința decretelor de punere la retragere și numai pentru cuantumul pensiunii (art. 5, § III, lit. f și g)

Că, legiuitorul acordând acestei înalte instanțe competența cercetării actului administrativ ilegal, îi dă facultatea de a decreta ilegalitatea în principiu a unui atare act, lăsând celor interesați dreptul de a se adresa

¹⁾ A se vedea și Tribunalul Ilfov s III, No 529/915 în *Curierul Judiciar* No. 73 din 1915.

Curții de apel, numai pentru daunele isvorâte din asemenea acte (art. 33 al. 6);

Considerând că, după aceste dispozițiuni legale, militarilor nu se pot adresa Curții de apel, decât pentru a cere daune, bazate pe deciziunea Inaltei Curți, ce ar statua în caz de punere în retragere și numai pentru cuantumul pensiei;

Că, chiar dacă reclamantul Maior Merișescu nu discută cuantumul pensiei în atacul ce face contra actului administrativ, ca astfel să fie îndreptat direct Curții de casație, totuși el pentru a ajunge la discuțiunea punerii sale în retragere, nu se bazează numai pe împrejurarea că i s'a cauzat prejudiciu prin faptul că a fost pus în retragere înainte de timp, ci pe pretinsa ilegalitate a actului administrațiunii militare superioare prin care a fost înlăturat dela dreptul de înaintare, fapt ce trebuie propus în competența Inaltei Curți spre a fi examinat;

Că, în aceste circumstanțe, cererea făcută înaintea acestei Curți cată să fie respinsă ca rău îndreptată.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

(ss) M. Ciocârdia, D. G. Maxim, I. Baștea, C. N. Opreșcu,
Grefier (s) S. Ionescu

Concluziuni puse de Ministerul de război, în incidentul de neadmisibilitate a acțiunii în daune intentată contra sa de maiorul în rezervă D. Merișescu :

Maiorul în rezervă D. Merișescu chiamă în judecată înaintea acestei Onorate Curți pe Ministerul de război, cerând suma de 152146 lei (!) daune morale și materiale, acțiune motivată pe faptul că, în mod ilegal, ministerul l-a trecut în rezervă pentru limită de vârstă, deoarece d-sa fiind primul propus la înaintare, la vechime, pentru gradul de locotenent-colonel, trebuia să fie avansat, la acest grad, cu care ocazie limita de vârstă ar fi fost prelungită cu 2 ani, conform art. 18 legea poziției ofițerilor și chiar mai mult dacă se ține seamă că ar fi putut avansa până la gradul de general de corp de armată (!), producându-i-se prin această ilegalitate pagubele vorbite! Această acțiune o face bazat pe dispozițiunile art. 33 combinat cu art. 5 § III lit. g din legea Inaltei Curți de casație.

Înainte de a intra în discuțiunea fondului, cu care ocaziune ași putea arăta că totul s'a petrecut perfect legal, se pune o primă chestiune și anume: dacă această acțiune este admisibilă în principiu, cu alte cuvinte, dacă ea poate fi intentată fără ca mai întâi să se fi sesizat Inalta Curte de casație s. III-a, printr'un recurs, de ilegalitatea decretului de trecere în rezervă și, prin urmare, fără ca această Inaltă instanță să se fi pronunțat asupra legalității sau ilegalității acestui act.

Pentru a putea răspunde la această chestiune urmează, cred eu, să ne dăm seama de spiritul care a dominat la confecționarea acestei legi, pentru că numai astfel ne vom putea da seama, de rostul dispozițiunilor cuprinse în art. 5 § III lit. f și g, și art. 33 al. 6 din legea Inaltei Curți de casație și aceasta mă voi încerca să demonstrez.

Este cunoscută starea legislativă și a juris-

prudenței înainte de legea din 1905, unele instanțe judecătorești intrând în examinarea legalității sau ilegalității actelor administrative, însă numai sub punctul de vedere al daunelor reparatorii, altele hotărând că nu pot împietă asupra drepturilor puterei administrative (executive). În orice caz nu era vorba decât de acțiunea în daune, cu care ocazie se examină sau nu legalitatea actului administrativ.

Dorind a pune o stavilă arbitrarului administrativ și a da cetățeanului puțința de a împedica chiar execuțiunea unui astfel de act, sau anularea în totul a lui, legiuitorul diu 1905, a înființat contenciosul administrativ, căruia i-a dat în cădere a examină legalitatea unor asemenea acte administrative limitativ enumerate și a pronunța anularea lor, lăsând restul în afara oricărui control.

Această lege, care azi apare ca o încercare ȳimidă, pentru motive ce nu importă a fost desființată de legiuitorul din 1910, care în locul ei, a pus dispozițiunea din art. 74, după care, cel lezat prin un act administrativ de autoritate avea o acțiune în daune, în fața instanțelor judecătorești ordinare.

Această stare de lucruri durează până în 1912, când vine legea care astăzi e în vigoare; bazată tot pe principiul legii din 1905, însă de astă dată cu un caracter mai ferm și hotărât.

Această lege, prin art. 5 § III lit. f pune principiul care formează, ca să zic astfel, dreptul comun în această materie, că orice act administrativ cu caracter de autoritate făcut cu călcarea legii, ca și refuzul autorităților administrative de a rezolvă o cerere, pot fi atacate cu recurs înaintea Curții de casație s. III.

Această dispozițiune cuprinde toate cazurile (expunerea de motive p. 67, discursul ministrului justiției, pag. 250 și 252 ed. oficială) afară de cazurile excepționale prevăzute de lege și pe care le voi arăta mai jos.

Aceste plângeri urmează să se adreseze Inaltei Curți de casație *singura și exclusiv* în drept a se pronunța asupra legalității sau ilegalității actelor administrative cu caracter de autoritate (expunerea de motive p. 91, discursul ministrului de justiție pag. 234, 249 și 250), care nu anulează actul ci dă o hotărâre de principiu (pag. 98), constatând ilegalitatea actului și invitând pe administrator a intra în legalitate sub sancțiunea prevăzută de art. 63. Pe lângă această sancțiune, ca urmare a constatărei ilegalității actului, partea vătămată are o acțiune în daune care, conform art. 33, se judecă de către Curtea de apel. Această acțiune însă nu este independentă și partea nu are alegerea între aceste două căi, ci trebuie întâi să se adreseze contenciosului și numai după ce această instanță a hotărât că

actul este ilegal, are deschisă acțiunea prevăzută de art. 33 din lege. Aceasta a fost intențiunea legiuitorului (pag. 92) și nici nu s'ar putea înțelege altfel, căci ar fi o contradicție flagrantă, pe deoparte dând *exclusiv* în judecata secției a III-a a Curței de casație judecarea legalității sau ilegalității actului administrativ, iar pe de altă parte, dând și Curților de apel acelaș drept, pe când în sistemul ce susțin, totul se explică și se leagă (pag. 61, 62 și 63).

Din această expunere se vede dar, că dreptul comun, în această materie este că Curtea de casație secția 3-a, ca contencios administrativ, este *singura* chemată a statua asupra legalității sau a ilegalității oricărui act administrativ cu caracter de autoritate, și că acțiunea în daune prevăzută în art. 33 al. 6 din lege nu este decât un corolar al deciziei ei, Curtea de apel nefiind chemată decât, dată fiind constatarea Curței de casație, să examineze și să statueze asupra pretențiilor de daune și cuantumului lor.

La această dispoziție generală s'au adus trei excepțiuni relative la actele de guvernământ, la cele privitoare la exercițiul tutelei administrative și controlului ierarhic, în contra cărora nu există cale de atac, și în ceiace privește pe militari.

În ceiace privește pe militari art. 5 § III lit. g reglementează recursurile militarilor care nu se pot face decât numai în privința decretelor de punere în retragere și numai pentru cuantumului pensiunilor.

Motivele pentru care militarii nu intră în dreptul comun, acela, ca odată actul constatat ilegal să aibă sancțiunea de drept comun, sunt motive de un ordin superior care a făcut să se sacrifice anume interese personale, și pentru aceleași motive li s'a refuzat și recursul contra oricărui alte acte decât decretelor de punere în retragere (vezi expunerea de motive pag. 87-89, inclusiv discursul ministrului de justiție pagina 261-262) iar ca o compensație li se dă posibilitatea de a fi așezați la pensiune ca și cum ar fi stați în armată maximum anilor ce putea servi. În afară de aceasta le este deschisă calea acțiunii prevăzută de art. 33.

Înalta Curte de casație (cazul general Mustățâ) hotărăște însă, că un militar nu poate face recurs decât atunci când ar avea a se plânge de cuantumului pensiunii, în orice alt caz are deschisă numai calea acțiunii în daune, conform art. 33, care după dânsa ar fi independentă de recursul în casație, Curtea de apel în acest caz având a examina actul declarat ilegal, pe care nu-l desființează.

Acesta este și sistemul de apărare al adversarului.

Oricare ar fi respectul ce datorăm hotărârilor justiției, dacă în speța judecată cesiunea nu mai

poate fi din nou discutată, totuși este permis a se discuta din nou argumentele invocate, atunci când convingerea noastră este că instanța a cărei hotărâre se invoacă, ca jurisprudență numai, a greșit, ceea ce fiind omenesc, este permis.

Mai întâi chiar în această ipoteză, acțiunea maiorului Merișescu nu ar fi admisibilă pentru că prin ea se plânge în primul rând că prin această punere în retragere i s'a micșorat cuantumului pensiunii, cu o diferență pe care o reclamă sub titlul de daune, tocmai pentru a ajunge la cuantumului ce d-sa crede că ar fi avut drept.

Dar interpretarea ce se dă ni se pare greșită și iată de ce: militarilor, în principiu, nu li se poate refuza cu desăvârșire dreptul de a se plânge, însă pentru motivele arătate în expunerea de motive și în discursul ministrului de justiție, despre care am făcut mențiune mai sus, nu li se putea admite consecințele ce decurgeau firește din acest recurs (somațiunea adresată autorității militare de a intra în legalitate, daunele cominatorii etc.), și atunci recunoscându-li-se dreptul de recurs numai pentru decretelor de punere în retragere, ilegale, când militarul încetează de a mai face parte din armata activă, ca o compensație, pentru că nu se putea să i-se dea dreptul de a reintra în activitate, s'a stabilit că, dacă decretul de punere în retragere este declarat ilegal, are dreptul a i se fixa cuantumului pensiunii ca și cum ar fi servit maximum anilor, deși în realitate nu i-a servit, și pe lângă aceasta tot ca consecință i se dă și dreptul la acțiunea în daune, conform art. 33 din lege, cu alte cuvinte i se dau două despăgubiri în loc de una. (Expunerea de motive pagina 89 în fine și discursul ministrului de justiție pagina 260, 261 și 262).

Nu a înțeles cătuși de puțin legiuitorul ca pentru militari, cărora nu le da dreptul a se plânge decât *numai* contra decretelor de punere în retragere, să deroge de la principiul însuși al legii dând și în competența Curților de apel examinarea legalității acestor acte, deduse în judecata lor pe calea de acțiune în daune. Aceasta ar fi negațiunea însăși a principiului ei. Nu, această acțiune și pentru militari ca și pentru ceilalți cetățeni, este subordonată declarațiunii de principii a secției 3-a a Curții de casație asupra legalității actului incriminat. Mai mult încă, de unde din toată discuțiunea acestei legi, se vede spiritul dominant ca militarilor să li se restrângă dreptul de a discuta legalitatea actelor administrațiunii militare, dându-li-se oarecari avantagii materiale numai în cazul când actul a fost recunoscut ca ilegal, în schimbul nepuinței în acest caz de anulare a actului, prin interpretarea ce se dă, s'ar creia din contră o situațiune cu mult mai privilegiată decât celorlalți cetățeni.

Pe lângă acestea, un argument mai mult în favoarea tezei noastre, reese tot din discuțiunile din Senat, când senatorul Târnoveanu, întrebând tocmai acest lucru, dacă un militar poate face acțiune în daune înainte de a se adresa Curții de casație, a primit răspunsul raportorului legii, care împreună cu autorul ei, sunt acei care ne pot orienta asupra spiritului unei legi: «în tot cazul nu se poate», răspuns necontrazis de nimeni și deci reprezentând sentimentul și al autorului legii și al întregului Senat (pag. 283 și 284).

Iată motivele pentru care noi socotim că această acțiune este rău îndreptată și că onorata Curte nu o poate judeca, înainte ca Inalta Curte de casație, sesizată în regulă să se fi pronunțat asupra legalității sau ilegalității trecerei în rezervă a maiorului Merișescu și, în consecință, rugăm să fie respinsă cu cheltueli de judecată.

p. Ministerul de Războiu, Al. I. Karakas
avocat

TRIBUNALUL BRAILA SECȚIA I

Audiența de la 18 Mai 1915

Președinția d-lui C. DUMITRESCU, Judecător

Sentința corect. No. 414

Fals prin supozițiune de persoane și alterare de declarațiuni într'un act autentic, comis de un particular. — Elementele constitutive ale acestui delict. — (Art. 125 c. p).

Acela care se prezintă înaintea unei instanțe judecătorești, unde se află pendinte un proces penal pentru lovire, în locul părții civile și declară în mod fals că poartă numele părții civile, recunoscând în același timp în mod fraudulos sub numele acesteia, că s'a împăcat cu autorul lovirilor, în urmă de care prin hotărârea care constată toate acestea, s'a declarat stinsă acțiunea publică pentru lovire, săvârșește delictul de fals prin supozițiune (substituire) de persoane și alterare de declarațiuni într'un act autentic și public, prevăzut și pedepsit de art. 125 c. penal.

Elementele cerute pentru existența unui asemenea delict sunt: alterarea adevărului într'un act autentic și public prin supozițiune de persoane și plâsmuire de declarațiuni, ce acest act avea de obiect de a constată; prejudiciul sau posibilitatea de prejudiciu și intențiunea frauduloasă.

Prejudiciul ca element constitutiv al falsului, consistă din violațiunea dreptului altuia, drept care poate fi privat sau social, dreptul privat lezat putând fi la rândul său pecuniar sau moral și în toate cazurile nefiind nevoie ca prejudiciul să fie urmarea inevitabilă a alterării adevărului, un prejudiciu eventual fiind suficient pentru existența acestui element, ca element constitutiv al falsului.

Intențiunea frauduloasă este voința de a comite o infracțiune, cu toate urmările ei, despre ilegalitatea căreia făptuitorul are cunoștință, iar ca element

constitutiv al existenței delictului de fals prin substituire de persoane și plâsmuire de declarațiuni, ea consistă din cunoștința pe care o are infractorul că săvârșește un fals și din voința ca prin fapta sa să-și procure sie-și sau altuia un beneficiu ilegitim, păgubind astfel pe un altul.

Tribunalul,

Având în vedere rechizitorul No. 5377/913, al d-lui Prim Procuror al acestui trib. prin care Tudor Trifănescu, Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, sunt urmăriți primul pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 334 c. p iar ceilalți pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 47 comb. cu 334 c. p;

Având în vedere actele din dosar, depozițiile martorilor ascultați, concluziunile d-lui Prim-Procuror și apărarea inculpaților;

Având în vedere că din toate acestea rezultă următoarele:

Partea civilă, Tănase I. Dulamă, acționând în judecată pe inculpați Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu pentru lovire, Judecătoria Ocholului rural Viziru, prin cartea de judecată penală No. 384/912 i-a condamnat la câte 15 lei amendă și solidar la 30 lei despăgubiri civile. Contra acestei hotărâri, numiții inculpați, au făcut apel la trib Brăila;

În ziua de 6 Noembrie 1912, termenul fixat pentru judecarea apelului, inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, știind că partea civilă nu se va prezenta la înfățișarea procesului se hotărâsc ca să oblie stingerea procesului pentru lovire, în mod fraudulos, în lipsa părții civile, prin înlocuirea acesteia, cu o a altă persoană, care să se prezinte înaintea tribunalului, la strigarea părții civile și să declare sub numele acesteia că s'a împăcat cu inculpații;

Pentru aceasta numiții inculpații se învoesc cu inculpatul T. Trifănescu, ca acesta să se prezinte înaintea tribunalului în locul părții civile și să ceară stingerea procesului pentru lovire, dându-i instrucțiuni de cum trebuie să procedeze;

Inculpatul T. Trifănescu, primind propunerea făcută de ceilalți inculpați, când s'a făcut apelul nominal în apelul acestor inculpați, s'au prezentat câte trei inculpați, răspunzând la strigarea părții civile, inculpatul Th. Trifănescu, care a declarat în mod fals, că se numește Tănase I. Dulamă și a recunoscut în mod fraudulos sub acest nume că s'a împăcat cu inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, cerând stingerea procesului pentru lovire, la care coinculpații săi, n'au făcut nici o obiecțiune;

Tribunalul luând act de prezența și declarațiunea falsii părți civile, prin sentința corecțională No. 812/912, a declarat stinsă acțiunea publică pentru lovire, pornită de partea civilă Tănase I. Dulamă;

Mai târziu, partea civilă, aflând despre felul cum s'a terminat procesul său pentru lovire, s'a plâns parchetului care ordonând cercetări, inculpații au mărturisit la primele cercetări, că au săvârșit faptul, în chipul cum s'a descris mai sus;

Având în vedere că astăzi inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, au susținut că în ziua judecării procesului pentru lovire, pe când veneau la tribunal dimpreună cu inculpatul T. Trifănescu și partea civilă, s'au împăcat cu aceasta, convenind că, dacă partea civilă n'ar ajunge la tribunal înainte de strigarea procesului, atunci să bage pe inculpatul T. Trifănescu, care să declare în locul părții civile că s'a împăcat; că partea civilă nevenind la tribunal, ei au băgat pe T. Trifănescu în locul părții civile, care a declarat că s'a împăcat cu inculpații; că apoi în cursul procesului de față partea civilă renunțând la orice pretenție, fapta inculpaților nu poate intra în prevederile art. 334 c. p., deoarece numai există prejudiciu;

Considerând că faptul aceluia care se prezintă înaintea unei instanțe judecătorești, unde se află pendinte un

proces pentru lovire, în locul părții civile și declară în mod fals că poartă numele părții civile, recunoscând în același timp sub numele acesteia că s'a împăcat cu autorul lovirilor, în urmă de care prin hotărârea care constată toate acestea, s'a declarat stinsă acțiunea publică pentru lovire, constituie delictul de fals (intelectual) prin substituție de persoane și alterare de declarațiuni, într'un act autentic, săvârșit de un particular, care intră în prevederile art. 125 c. p.;

Că într'adevăr, supozitia de persoană săvârșită, ar putea constitui delictul de escrocherie prevăzut și pedepsit de art. 334 c. p., numai atunci când infractorul n'ar semna și vreun act cu numele fals ce l'a luat în care caz ar exista un fals material prin supozitie de persoane și alterare de înscrisuri, sau uzurpatorul identității nu s'ar prezenta și înaintea vreunui oficer public, pentru a obține prin acest mijloc redactarea unui act, care i-ar folosi când faptul ar constitui un fals intelectual prin supozitie de persoane și plâsmuire de declarațiuni;

Că, așa fiind, urmează a examina dacă în fapta inculpaților sunt întrunite toate elementele delictului de fals prin supozitie de persoane și alterare de declarațiuni într'un act autentic, prevăzut și pedepsit de art. 125 c. p.;

Considerând că în specie elementele cerute pentru existența delictului prevăzut și pedepsit de art. 125 c. p. sunt: alterarea adevărului într'un act autentic și public prin supozitie de persoane și plâsmuire de declarațiuni ce acest act avea de obiect de a constata prejudiciul sau posibilitatea de prejudiciu și intențiune frauduloasă;

Considerând că alterarea adevărului, ce constituie falsul imputat inculpaților, consistă din prezentarea inculpatului T. Trifănescu înaintea tribunalului Brăila, declarația acestuia că se numește Tănase I. Dulamă și recunoașterea sa făcută sub acest nume, că s'a împăcat cu coinculpații săi în procesul pentru lovire. Aceste declarațiuni false fiind constatate de tribunal prin sentința corecțională No. 812/912, care este un act autentic și public, și care are de obiect de a constata faptul săvârșit de inculpați, și-au produs efectul dorit de inculpați, deoarece, tribunalul înșelat de inculpați, prin menționata sentință, a declarat stinsă acțiunea publică pentru lovire pornită de partea civilă contra inculpaților Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu;

Că susținerea inculpaților, după care T. Trifănescu ar fi reprezentat înaintea tribunalului pe Tănase I. Dulamă, în baza unui mandat, ce l-ar fi dat acesta, nu este adevărată, deoarece din următoarele împrejurări se stabilește că faptele ce constituiesc alterarea adevărului, au fost săvârșite de către inculpați, fără știința părții civile;

Partea civilă când a sflat cum s'a terminat procesul său pentru lovire, reclamând parchetului, iar la primele cercetări, inculpații făcând mărturisiri complete, toate acestea înlătură existența presupusului mandat al părții civile, deoarece dacă acest mandat cu adevărat ar fi existat, atunci nici partea civilă, nu s'ar fi plâns parchetului, că a fost înșelată de inculpați, nici aceștia n'ar fi făcut la primele cercetări mărturisiri complete, din care rezultă alterarea adevărului. Inculpații pentru a dovedi existența mandatului ce le-ar fi dat partea civilă, administrând și proba cu martori dintre cei 3 martori ascultați numai unul confirmă spusele inculpaților. Ori, acest singur martor, față cu tăgăduirea mandatului, de către partea civilă, cu mărturisirea faptului de către inculpați la primele cercetări și cu depozițiile celorl'alți martori contrarii susținerilor de astăzi ale inculpaților, nu poate să facă credință înaintea tribunalului despre cele arătate;

Considerând că în ceea ce privește prejudiciul ca element constitutiv al falsului, el consistă din violațiunea dreptului altuia, drept care poate fi privat sau social, dreptul privat, legat putând fi la rândul său pecuniar sau moral și în toate cazurile nefiind nevoie ca prejudiciul să fie urmarea inevitabilă a alterării adevărului, un prejudiciu eventual este suficient, pentru existența acestui element ca condițiune constitutivă a falsului;

Că, în specie falsificarea având drept obiect de a crea inculpaților Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, un act fals, — sentința corecțională a trib. Brăila s. II No. 812/912, — constatând prezența în instanță și declarațiunea de împăcare a părții civile, destinată de a face probă contra acesteia pentru despăgubirile civile și a Ministerului public pentru pedeapsa la care erau condamnați, prin cartea de judecată penală No. 384/912, actul falsificat, este susceptibil de a cauza prejudiciu, atât părții civile, pentru despăgubirile civile, cât și societății pentru pedeapsă, prejudiciul fiind chiar consecința inevitabilă a alterării adevărului, consistând din violarea unui drept privat și pecuniar cum și moral al părții civile și social al Societății;

Că, existența prejudiciului ca element al falsului urmând a se examina în momentul comiterii infracțiunii și cum în specie se stabilește că prejudiciul este chiar consecința inevitabilă a alterării adevărului, acest element nu poate să dispară, dacă în cursul procesului, de față, partea civilă a renunțat la orice pretențiuni contra inculpaților;

Că de altfel falsul existând chiar în lipsa oricărui prejudiciu efectiv, numai ca falsificarea să fie cauza eventuală a pagubei, în cazul de față prejudiciul există ca element constitutiv al falsului, independent de tranzacțiunea intervenită între partea civilă și inculpați, posterior comiterii falsului, care ar avea ca efect stingera procesului pentru lovire, deoarece este suficientă pentru a fi luată ca bază a unei acuzațiuni de fals, posibilitatea pentru inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, de a-și fi ajuns scopul urmărit, adică de a fi obținut prin falsul pus la cale de către numiții și comis de inculpatul T. Trifănescu, după instrucțiunile date de ceilalți inculpați, apărarea acestora de pedeapsa și despăgubirile civile la care erau condamnați în procesul pentru lovire, dacă partea civilă, n'ar fi luat cunoștință de falsul comis și n'ar fi reclamat parchetului, în urmă de care numai a luat naștere tranzacțiunea de împăcare dintre partea civilă și inculpați;

Că mai urmează a se vedea dacă în fapta comisă de inculpați pe lângă elementul material al infracțiunii de fals ce rezultă în sarcina inculpaților există și cel intențional;

Considerând că pentru stabilirea elementului intențional, urmează a face deosebire între intențiune (intențiunea directă) și scop (intențiunea indirectă);

Că pentru a afla scopul trebuind a se stabili, pentru ce au comis inculpații falsul, care este mobilul depărtat pe care l'au urmărit, în cazul acesta scopul urmărit de inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu când în urma provocațiunii coinculpatului lor T. Trifănescu și după instrucțiunile date acestuia, numitul inculpat a săvârșit falsul ce i se impută, constă în faptul de a-și crea o situațiune juridică cu totul alta decât cea reală, care să le permită de a fi apărați de plata amenzii și despăgubirilor civile, la care erau condamnați în procesul pentru lovire. Scopul urmărit de inculpatul T. Trifănescu, când a primit ca să uzurpe o identitate ce nu-i aparținea, poate să consistă, din realizarea unui câștig material sau a făcut aceasta fără nici o plată, numai pentru a-i servi pe coinculpații săi;

Că intențiunea frauduloasă fiind voința de a comite o infracțiune, cu toate urmările ei, despre ilegalitatea căreia făptuitorul are cunoștință, iar ca element constitutiv al existenței delictului de fals prin substituție de persoane și plâsmuire de declarațiuni, ea consistând din cunoștința pe care o are făptuitorul că comite un fals și din voința ca prin fapta sa să-și procure sie-și sau altuia un beneficiu ilegal, păgubind astfel pe altul, în cazul de față ea există din partea inculpaților, însăși modul cum au săvârșit falsul, constituind proba, că numiții au lucrat cu intențiune frauduloasă;

Intr'adevăr inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, în vedere că partea civilă nu voia să-i ierte în procesul pentru lovire, apoi știind că nu se va prezenta nici la înfățișarea apelului ce făcuseră contra cărții de judecată penală No. 384/912, prin care erau condamnați

la câte 15 lei amendă și solidar la 30 lei despăgubiri civile, pentru a scăpa de plata amenzii și a despăgubirilor civile au hotărât să obție singuri stingerea procesului pentru lovire, prin mijlocul substituirii părții civile, ceace au și făcut cu concursul coînculpatului T. Trifănescu, care a primit să uzurpe identitatea părții civile, pentru a face ca coînculpații săi să beneficieze de sentința trib. Brăila s. II No. 812/912, pe care au obținut-o prin acest mijloc. Prin aceasta inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, cu ajutorul coînculpatului T. Trifănescu, și-au procurat un beneficiu ilegal, păgubind cu toți pe partea civilă, vătămând în același timp și ordinea publică, în ceace privește susțragera inculpaților Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, dela executarea pedepsei;

Că, prin urmare, în fapta pentru care sunt urmăriți inculpații, fiind întrunite toate caracterele falsului prin plâsmuire de persoane și declarațiuni într'un act autentic

și public, inculpatul T. Trifănescu, ca autor moral și fizic al săvârșirii infracțiunii, s'a făcut vinovat de faptul prevăzut și pedepsit de art. 125 c. p., iar inculpații Ion Neacșu și Gh. Drăgulin Munteanu, ca coautori intelectuali cari au preparat infracțiunea săvârșită de coînculpatul lor, dându-i acestuia instrucțiuni pentru a o comite, s'au făcut vinovați de faptul prevăzut și pedepsit de art. 47 al. I și III comb. cu 125 c. p. texte de lege care s'au citit în ședința publică de d-l președinte în cuprinderea următoare

Că, în favoarea inculpaților, tribunalul constatând existența circumstanțelor atenuante, în baza art. 60 c. p. urmează a le micșora pedeapsa;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Const. Dumitrescu, judecător de ședință, tribunalul condamnă, etc.

(38) C. Dumitrescu, C. Ștefănescu.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. I

Recurent Al. B. Brânză prin d-l avocat S. G. Longinescu.
Intimata Natalia D-r D. Brânză prin d-nii avocați M. Antonescu, S. Rosental și G. Tașcă.

Mandat tacit. — Bani depuși de soț la Casa de depuneri pe contul și la dispoziția soției. — Interpretarea declarațiilor de depunere. — Stabilirea, de către instanța de fond, că soția a dat un mandat tacit soțului. — Aprecieri suverană.

Intr'o acțiune prin care moștenitorii de sânge ai soțului cer ca soția defunctului să fie obligată a aduce la masa succesorală o sumă de bani, consemnată la Casa de depuneri și pe care soția a ridicat-o după moartea soțului său, instanța de fond este în drept să examineze termenii în cari s'au făcut diferitele declarațiuni de depunere și, constatând că acele depuneri au fost făcute de soț pe contul și la dispoziția soției sale, să deducă că soțul era un mandatar al soției sale, pentru a depune, schimba și ridica efectele ce aparțineau acesteia.

O asemenea interpretare a declarațiilor de depunere, spre a stabili existența unui mandat tacit, nu poate fi supusă controlului Inaltei Curți de casație, dacă prin acea interpretare nu s'a denaturat voința părților. (Cas. s. I, decizia 543 din 7 Oct. 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de apel București s. IV, No. 159/913).

CASAȚIE S. II

Recurent Albert Kimbaum în persoană.
Intimat Alois Ed. Kankovski asistat de d-l avocat August Mihailescu.

Hotărâre. — Corectarea unei rezoluțiuni. — Neaplicarea art. 119 pr. civilă.

Suspendarea executării. — Admitere. — Cauțiune. — Art. 68 l. Curței de casație.

a) Potrivit art. 68 din legea Curței de casație, instanța de fond chemată a se pronunța asupra suspendării unei executări, este în drept să aprecieze valoarea integrală a condamnațiilor din sentința ce se execută

și să fixeze cauțiunea care este necesară pentru admiterea suspendării.

b) Din cuprinsul art. 119 din pr. civilă, rezultă că dispozițiunile acestui text de lege sunt aplicabile numai în privința hotărârilor date în public, nu însă și în privința dispozițiilor și încheerilor date pe cale grațioasă prin rezoluțiuni. (In speță tribunalul își corectase rezoluțiunea, fixând o sumă mai mică drept cauțiune pentru suspendarea executării unei hotărâri). (Cas. s. II, decizia civilă 231 din 30 Septembrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra Jurnalului No. 8103/915 al Tribunalului Constanța).

CASAȚIE S. III

Recurentă Societ. anonimă pentru industria petrolului Steaua Română prin d-l avocat M. Stern.
Intimat M. A. Marcu prin d-l avocat Al. Pretorian.

Vindere - cumpărare comercială. — Nepredarea mărfii vândute. — Cumpărare în compt. — Termenul în care trebuie a se efectua această operațiune. — Art. 68 c. comercial.

Dacă legiuitorul nu precizează prin art. 68 c. comercial în ce termen are a se face cumpărarea în compt, este însă cert și trebuie a se deduce în mod neapărat din însăși natura și caracterul de urgență al afacerilor comerciale în genere că operațiunea cumpărării în compt urmează a se efectua imediat după expirarea termenului de predare și într'un interval pe cât de scurt apreciat ca atare în mod suveran de instanța de fond. (Cas. s. III, decizia 573 din 16 Noembrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziunii comerc. No. 31/915 a Curței de apel din București s. III).

Rugăm stăruitor pe onorații noștri abonați din provincie ca abonamentele datorite să le achite prin mandat postal direct la Redacția ziarului Curierul Judiciar, pe numele d-lui Codreanu, proprietarul ziarului, singurul în drept a face încasările, sau la prezentare redactorului nostru d-l Ion Bacicu sau incasatorului D. Niculescu, legitimați cu autorizație specială în schimbul numai a chitanțelor cu stampila ziarului, ce vor liberă din registre cu mactă, iar cei din capitală să plătească ca și până acum, vechiului nostru incasator C. Petculescu.